

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajo, za mesec, 30 kr. za četrt leta, — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četirih stopne petiti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši

Mir našega časa.

12. — Ko je bil Turčin še strah Evrope, nij sklepal miru z državami nevernikov, kadar je bila vojna končana. Le premirje skleniti z nevernimi psi dovoljuje sveti koran Mohamedovemu verniku. Prežal je tedaj vedno v orožji, kdaj mu bode znoj delavnega soseda pripravil toliko blaga, da bode plen bogato povrnil trud nove roparske vojne.

Turčin nij skrival te svoje nakane. Vse sosedne države so vedele, da so v vedni vojni s pólumescem. Ta mejnarodna razmera je imela vsaj prednost odkritosti: stal je sovražnik proti sovražniku, ter poznala sta se. To so bili divji časi, — brez kulture, brez človekoljubja.

In danes v stoletji civilizacije? Danes je ta stvar druga. Danes se po končani vojni sklene mir za večne čase, in ves svet obžaluje zmotnjave, ki so prouzročile tak barbarski čin. Državniki našega veka so zgolj miroljubje. Nesebičnost in vnetost za blagost narodov sta vodilo njihovemu delovanju. Tisk, telegraf, železnice nosijo vsak hip po svetu ljudstvom zagotovila, da se bodo še dolgo dolgo zamogla veseliti nekajenega miru, ter uživati sad svojega dela. V pisarnah ministrov in pri shodih kronanah glav — poslednji so sedaj na dnevnem redu — si zagotavljajo državniki in vladarji, da ne želé nič bolj na svetu, nego obranitev ljubega miru. Po vsacem tacem shodu zatrobi cel kor oficijalne in oficijozne žurnalistike po svetu, da je evropski mir na novo podkovan, ter si gratulira zaradi novega vspeha moderne politike. Srečna Evropa! Ko človek to čuje, bi res kmalu mislil, da živimo v raji, da je dosežen ideal, po katerem so si bratje vsi narodi.

Da bratje. A sovražni bratje. Ko si segajo z desno v desno, drži leviča za hrbtom meč, čakaje ugodni moment, da podere brata — sovražnika. Vsaka država vidi v sosednej svojega sovražnika, in zagotovljenje miroljubnosti je prazna fraza, katero najboljše ilustrirajo mitreljeze, nove barke oklepnice, Krupp in Uchatius. Države, oborožene od pete do temena, si zagotavljajo mir, dobro vedoč, da ga bode v kratkem katera mej njimi do dobrega skalila. Tako mejnarodno hinavstvo je menda zato dobro, da čitajoč filister, ki ne vidi dalje, nego seže njegov nos, v miru pije svojo mero piva. Večje škôde ne učini. Kajti vsak drug, ki nekoliko pozna razmere mej državami v Evropi, dobro vé, da so tako negotove, nedodelane in nepopolne, da bode mnogo dela treba in mnogo časa, preden se uredijo na stalnejši podlagi. In pri tem delu bodo govorile mitreljeze in barke oklepnice, bodeta govorila Krupp in Uchatius odločilne besede. O tem se nij motiti, saj se ne motijo tudi oni, ki vsak dan piskajo na pastirski piščalki miru, kajti glasno po Evropi doneča vojna tromba pred neštevilnimi armadami, ki se vadijo po vsih državah za prihodnji vojni ples, uduši takoj glas mirovne piščalke. Vojne so sedaj še — žalibog — potrebne. Nemško cesarstvo še nij dodelano, nekatere stranke v Franciji ne morejo gledati slobodno-mirnega razvijanja naroda in Turčin mora v Azijo nazaj. Ko bi tudi državniki, ki vedno govoré o miru, izrazili s tem svoje prepričanje, ko bi se tudi v resnici trudili, da ohranijo mir v Evropi, so vendar še politične razmere močnejše, nego oni, ter jih bodo tirale za soboj.

Kdor ta moment prevdari, ne more si kaj, da zadobi prepričanje, da moderni državniki, ki morajo poznati omenjene poli-

tične razmere najtatančnejši, najbolj mislijo na vojno takrat, ko govoré o obranitvi miru in o svojem miroljubju, da je naš sedanjí mir v resnici le premirje in da je bil Turčin svojim koranskim premirjem veliko odkritosrčnejši, nego naši miroljubni diplomati svojim oroženim mirom. Nezaupnost, ki vlada mej državami, in čut odgovornosti za prelitje krvi sta uzroka, da voditelji politike vsi vprek eden proti drugemu povdajajo svoje veliko miroljubje. Nobeden neče biti oni, ki je zakrivil vojno mej sosedi, in o tem prinesel nad ljudstvo neskončno gorje. Naravno, saj je marsikoga tacega uže zadelo prokletstvo narodov. Se vé da, je to prokletstvo onemoglo in ima le tolik učinek, kolikoršnega ima zgodovina na dogodbe bodočnosti, in ta učinek je navzlic resnici, da je „historia vitae magistra“ le slab, ker narodi so se iz svoje lastne zgodovine veliko premalo naučili. Sicer bi bili uže davno vzeli v roko sami krmilo svoje lastne osode — tudi oziroma uravnanja razmer mej soboj, — oziroma določbe o vojski in miru. To pa se še nij zgodilo in tudi nij veliko upanja, da bi se kmalu zgodilo, dokler bode človeštvo ležalo na kolenih pred malikom, ki se mu pravi momentanni vspeh, ter molilo tega malika v podobi jednega človeka. Dokler pa ne bodo narodi sami odločevali o vojski in miru, bode mejnarodni mir le premirje, odvisno od diplomatskih spletk bolj, nego od blagosti držav celó takrat, kadar bodo mejnarodne razmere stalnejše, nego so dandanes, ko stojimo na vulkanu.

Politični razgled.

Norranje dežele.

V Ljubljani 8. julija.

Moravski ustavoverci se letos zopet

Listek.

Cesar Ferdinand.

Mož, katerega so 6. t. m. vložili na Dunaji pri kapucinih v rakev, nij bil samo visoko postavljen, nego bil je velik v ljubezni do svojih narodov, celo takrat, ko so se oni upirali, ko je kri tekla curkoma! Nad gomilo njegovo bi se imeli učiti, kako človek mora pozabljati in odpustčati, ako svoj narod resnično ljubi.

Zgodovina habsburške dinastije pripoveduje samo o enem vladarji, ki je sam odstopil na prestolu, ter stara leta tiho preživel v samostanu, bil je to namreč stari cesar Karel V. — Drugi vladar je bil Ferdinand I., ki je vladal 13 let in devet mesecev. Doba ta res nij velika, ali za časa njego-

vega vladanja se je mnogo zgodilo, kar je dokaz njegovega dobrotljivega značaja. Prvi in poglavitni čini vladarski so bili: odpustčenje, pomiloščenje italijanskim revolucionarjem. Osvobojenje kmeta iz robe na slobodnega občana 7. sept. 1848. I. je eden najglavnejših činov njegovih.

Poslednji čini njegovega vladanja so pak prinesli narodom avstrijskim: dar prve ustave, svobodo tiska, dovoljenje nacionalne garde, skrajšanje vojaške službe, stavbo prve železnice v Avstriji in telegrafa, založenje akademije znanostij in umetnostij, vse to je dokaz, da je blagodarno bilo njegovo vladanje, da si vnanje tiho in brez hrupa.

Največ je pak slovanske narode v Avstriji razveselilo prvo priznanje njih narodne ravnopravnosti. Vsled tega je tudi lahko napisal znani Rittersberg v svojem „Morgenblattu“ od dne 10. decembra 1848:

„Na ločitev za vselej od vladanja našega človekoljubnega Ferdinanda naj bode slavno in nepozabljivo tu z hvaležnostjo omenjeno pred celim svetom: da nam je v tej kratkejši dobi več dal, nego kateri koli prejšnjih kraljev iz njegovega rodu.“ Kako je jezikovo ravnopravnost mej Čehi spoštoval, naj bode to le v dokaz. Kadar koli se mu je pražko višje uradništvo predstavljalo, opomnil je vselej: „Uradujete uže pridno češki? To mora sedaj biti.“ Novine magjarske se hvaležno spominjajo o njem, ko je l. 1847 vzlic sklenemu dvornemu predpisu, parlament ogerski odpreti v nemščini, a ne magjarski, rekel: „Govoril bodem magjarski, kakor vém in znam; moji Ogri me imajo preveč radi, da bi se mi posmehovali.“ In storil je isto tako. Ogerski magnati in poslanci so govor njegov, ko je pričel po magjarski sprejeti frenetičnim

močno trudijo, da bi napravili tu ali tam kakov „parteitag“, ali povsodi imajo smolo. Vsled tega je 2. t. m. imelo brnsko politično društvo ustavovercev shod, v katerem so sklenili, da ima biti letošnji „parteitag“ v Novem Jičinu. Vprašanje je še, če jim mestni zastop dovoli, v mestu politikovati zoper drugo narodnost, slovansko na Moravskem.

V **Brnu** so zopet razpustili eno delavsko društvo, in sicer: „društvo manufakturnih delavcev.“ Po deželi so sedaj skoro vse fabrike morale ustaviti delovanje svoje, ker so delavci i tu popustili delo in se pridružili brnskimi. — Vodjo centralnega delavskega društva, sedaj razpuščenega, Ed. Zahariasa, je policija zaprla.

Hrvatski ban Mažuranić je razposlal vsem odličnejšim gospodarjem po deželi in poljedelcem poziv, v katerem jih pozivlje na 19. julija k shodu v Zagreb, pri katerem se bodo posvetovali o pomočnih sredstvih v povzdigo poljedelstva.

Vnanje države.

Za **Srbsko** je imenovan kot diplomatični agent in avstro-ogerski generalni konzul, knez Nikola Vrede, nemagjar.

Tudi **Črna gora** je pristopila k svetovnej poštni pogodbi. Za Avstrijo poština ostane tista, ki je bila sklenjena v poštni pogodbi avstro-črnogorske brez zmenje. Razen držav inoevropskih spadajo k njej združene države severne Amerike, Egipt in inoevropske naselbine evropskih držav. Črna gora ima tudi že dalje časa svoje poštne znamke s Nikolovo podobo.

V **Varšavi** so takoj po odhodu ruskega carja zaprli mnogo študentov, isto tako v varšavske okolici, blizu 200. Ali tudi Uralški kozaki so začeli zopet revoltirati zoper vpeljavo splošne vojaške službe, da so morali vojake na nje poslati.

V **Rimu** se je včeraj brala črna maša v cerkvi sv. Petra za ranjcega cesarja Ferdinanda z kardinalsko asistenco na papežovo željo.

V **Milanu** se meseca oktobra snideta Victor Emanuel in cesar Viljem.

S **karlističnega** bojišča se poroča, da so Alfonzovi vojaki ujeli na železniški postaji v Hendaye očeta Don Karlosovega, ter ga odpeljali v Bayonne. Karlisti so v San Gonedu postavili novo baterijo proti San Sebastijanu. Francoski vojni parnik „Oriflamme“ je priplul pred slednje mesto, da varuje tujce. Mej členi karlistične junte v Biskaji je nastal razpor. Vladna armada v poslednjem času pogumneje postopa proti tem jezuitovskim kohortam.

Dopisi.

Z Dunaja 6. jul. [Izv. dop.] Pred 27 leti je zapustil cesar Ferdinand I. Dunaj živ, včeraj se je vrnil vanj mrtev. Razbur-

jeno vetrovje „narodov spomladi“ 48. leta ga je prisililo umekniti se iz Dunaja, ter odreči se vladanju, kojemu njegova rahla roka nij bila kos v teh burnih časih, v katerih je časovni duh z gorjačo terjal, kar je narodom bilo uže dozorelo.

Dunajčani nijso bili poprej Ferdinandu kot človeku sovražni; če so mu nevšečnosti v letu 48tem delali, delali so mu jih reprezentantu zastarelega absolutizma, gnjusnega Metternichovega vladanja, ohladili so se zopet, lojalni so zopet, po mrtvem Ferdinandu žalujejo, naj več pa po človeku, kojega do brotna roka je milijone potrosila za dobrotne namene. O vladanju zgodovina ne bode zapisati imela toliko in toliko bojnih, krvavih plesov, o njegovem vladanju v civilnej suknji bode kratko govorila kaka anekdota, kojih zdaj avstr. svet na stotine spravlja na dan, n. pr. ta: minister mu predava celo uro o važnih drž. rečeh, cesar pri oknu stoječ odgovarja brižnemu svetovalcu: „146 fja karjev sem naštel mimovozečih“ — ali mej dobrotnimi ljudmi bode Ferdinandu lepo mesto. „Nobenega dneva brez dobrotnega čina“, bilo je njegovo geslo, dobro dejanje mu je bilo potreba, njegovega praga nobeden prosilcev nij zapustil praznimi rokami, če je le osobno ga dobil. Posestnik veliko milijonov, varčil nij ž njimi, dajal je, koder je bilo treba in tudi netreba. Tukajšnje časopisje v preteklih dnevih nij družega skoraj donášalo, nego člankov o Ferdinandu. Mrtva se zona je zdaj in smrt carja mu pride dobro došla — in ker Čehi lamentujejo po zadnjem venčanem češkem kralju in nekaj pozornosti višjih krogov na-se potegniti ukazujejo, stopi jim dunajsko časopisstvo nasproti in poje srčno žalostne melodije in javka, kakor bi bog si ga vedi kako se žalostilo nad carjevo smrtjo in v tem je dosti hlímbe, — pametni uredniki vedó, da nij zastoj to sočutje, — to se jim na merodajnem mestu zapiše v dobro. —

Pri sprejemu carjevega mrliča v noči 4.—5. t. m. bila je velika množica ljudij zbrana, in denes je le mrgolelo vseh barv ljudij na carskem dvoru, ki so hoteli videti razpostavljeno trugo z mrtvim carjem v dvorni kapeli. Po mestu se prodajajo slike, pesni na mrtvega carja, razobešenih je dosti črnih zastav in k pogrebu se je veliko ljudij gnetilo, kojega je pa le mali del teh videl, ker se je sprevod kretal po kratkej poti in ozkih ulicah. Truplo se je pri tukajšnjih

kapucinih položilo v rakev k drugim habsburškim vladarjem, srce prišlo je v drugo cerkev in drugo drobovje mrliča v cerkev sv. Štefana, stokrat vse blagoslovljeno in v srednjeveškem pompu spremljano. K pogrebu prišli so vnanjih držav principi, mej njimi i ruski carjevič, kojega edinega je naš cesar šel sam pričakovat na kolodvor, sprejemši ga s poljubi in odlikovajoč ga pred družimi te vrste.

Od hrvatske meje 7. jul. [Izv. dop.] Zagrebški „Obzor“ toži v članku „prijatelji opozicije“ na slovensko žurnalistiko, da s svojimi simpatijami ne stoji na strani narodne stranke, nego na strani hrvatske narodne opozicije. Dokler je hrvatska narodna stranka še v opoziciji proti Rauchu in Vakanoviču bila, podpirala jo je moralčno cela slovenska žurnalistika. Kolika je bila takrat solidarnost mej slovensko in hrvatsko narodno stranko, pričevali so sestanki v Sisku in Ljubljani. Prišedši pa hrvatska narodna stranka do vlade, zatajila je naenkrat solidarnost, ne samo s Slovenstvom, nego tudi s Srbstvom in sploh s celim Slovanstvom, ne videča pred soboj nič družega, nego magjarski strah, pred katerim je vse mogoče žalostne in vesele grimase delala samo v ta namen, da si milost ogerskih državnikov ohrani. Hrvatska narodna stranka je tedaj prva svojo solidarnost s Slovenstvom stran vrgla. Je-li čudo, da je tudi Slovenstvo svoje simpatije od hrvatske vladne stranke odvrčati začelo!? „Obzor“, organ narodne hrvatske stranke nij še nikoli, reci nikoli, izvorno o slovenskih političnih zadevah pisal. Vsake kvatre prinesel je eno kratko notico in še to je malo kedaj vzel iz slovenskih listov, nego navadno per ambages iz dunajskih nemških listov, v katerih se, kakor vsi vemo, slovenske zadeve v grdo okleščenej obliki nahajajo. Sicer pa na tem stališču, na katerem hrvatska narodna stranka denes stoji, za slovensko politiko nij prav nobenega prostora, saj je še za hrvatsko politiko na njem gnječno. Slovenstvo se tedaj na stališče hrvatske „narodne“ stranke tudi če bi hotelo, postaviti ne more. „Obzor“ piše v gori omenjenem članku mej ostalim tudi to-le: „Jednoč smo molili slovensku braču, neka odlučno izjave, da žele slovenske krajeve s Hrvatskom i Ugarskom združiti. Na ovaj predlog malo jih nije groznica od straha spopála. (To je izmišljotina, neistina. Ur.) Nečemo li, nesmijemo

veseljem in gromovitimi „eljen“-klici, da se je zbornica tresla.

Osobna dobrotljivost cesarja Ferdinanda je bila neomejena. Previdnost višja mu je toliko darov odrekla, nij imel potomcev svojih in bil je vedno bolehen, ali en dar, najplemenitejši dar mu je ohranila, dala mu je krasno, dobro in plemenito srce!

Torej nij bila tu navadna ceremonija, da so srce njegovo posebej izpostavili v srebrnej posodi, to srce, polno dobrote in ljubezni do vseh ljudij, ki so ga pomoči prosili in kar je v Avstriji pri vladarjih nenavadno, polno blagodarne pravičnosti k vsem njenim narodom brez razločka. Mnogo je tudi po Slovenskem cerkva, katere je bogato obdaril in pogorelcem pomagal. Za pražke revne je v oporoki zapustil 200.000 gold.

Torej nij čuda, da so ga hvaležni narodi njegovi še prej, nego je prestol za-

pustil, imenovali „Dobrotljivega.“ To ime so mu nadeli najprve moravski stanovi v nekej adresi, ki se je do denes in se bode ohranilo v zgodovini našega cesarstva na vse veke. Dunaj je obsipaval kar z dobrotami. Ali moral je pred „hvaležnimi“ Dunajčani l. 1848 dvakrat bežati v tirolske hribe, zapustiti je moral grad svojih pradedov, dokler nij našel pokoja na slovanskih tleh v Olomuci in pozneje v slovanskej Pragi, katero do svoje smrti nij zapustil več celih 27 let.

Ker se je preselil cesar Ferdinand v „zlato Prago“, postalo je to staroslavno mesto zopet krasneje, živejše in obdano z večjim leskom. Kraljevski grad, ki je bil od Ferdinanda I. do Rudolfa II. ponosna rezidenca čeških kraljev ali do Ferdinanda II. opuščen, vrnil se je zopet k svojemu prvotnemu namenu.

Vsak dan so vojaki prišli z godbo in zastavo na glavno stražo pred kraljevski grad, kakor je to navada na Dunaji. Godba vojaška je na to zaigrala nekoliko Straussovih valčkov, kar je starega cesarja vidno zanimalo, kajti vedno je smehljal se kimal z glavo, sedé v pogibljevem stolu pri oknu. Celó eno uro pred svojo smrtjo si je dal zaigrati na glasoviru neko simfonijo od Haydna, dokaz, kako je ljubil milozvučno muziko. Pražanje so ga čislali in spoštovali močno; kadar je obiskal češko gledališče s svojim bratom v cesarskej loži, zadoneli so vselej gromoviti „Slava“-klici. Navadno se je vozil le z 2 konjema. Toda, kadar se je vsako leto 1. maja v celem svojem lesku pripeljal v „Stromovko“, (pražko šetališče zvanaj mesta) kar je bilo takozvani dunajski „Praterfahrt“ „en miniature“, v odprtej ekvipaži, spreletel je sivo obraščeno obličje starega Ferdinanda,

li političke solidarnosti, zašto, da praznom vikom zaustavljamo svoj notarni i politički razvoj? Tudi nam je poznana ta zadeva, tudi mi vemo za strahopetni beg jednega „vodjev“ slovenskega naroda, dr. Coste iz Ljubljane v Kamnik pred hrvatsko deputacijo, prišedšo v zadevi, katero „Obzor“ napominje, v Ljubljano. Mi smo to strahopetnost uže zdavnaj sodili, ter jo tudi denes obsojevamo. „Obzoru“ pa rečemo, da je slovenski narod brezpogojno in brezizjemno za zedinjenje s hrvatskimi brati, nakar bi to zedinjenje tudi preko Budim-Pešte šlo! Naš narod posebno v tem zedinjenju vidi jeden naj glavnějšíh pogojev in poroštev svojega bodočega obstanka. Materijalne in duševne koristi, kupčija in obrt, naj bližnje sosedstvo, vsakdanje občenje, vse to nagnjeva naš narod k narodu hrvatskemu, in narobe hrvatski narod k našemu. Sicer pa mislimo, da se zedinjenje Slovencev s Hrvati ne bi dalo lahko pōtem Budim-Pešte izvesti. Magjari sami tega ne hote. V dokaz tega tukaj malo prigodbico. Leta 1868, ko je uredba avstro-ogerske monarhije vse zanimala, ko so avstrijski Nemci v „zwangslagi“ in Magjari v vsegamogočnosti bili, ko so si mogli iz telesa Avstrije cele kose vrezati, šlo je nekoliko odličnih Slovencev k Rauchu, ter ga vprašali, da-li bi umestno bilo, in da-li bi mogli Slovenci na magjarsko pomoč računati, če bi se na Slovenskem začelo agitirati za priklapljenje Slovenije na ogersko polovico monarhije? Rauch se je glede tega v Budim-Pešti vprašal, in magjarski odgovor je bil, da ne. Če pa hrvatska narodna stranka deues, pri drugih okolnostih, zlasti pa leta 1877 pri reviziji finančne nagodbe mej Avstrijo in Oggersko posredovanje mej Slovenci in Magjari prevzame, dobro! Slovenske simpatije bodo se spet k njej obrnile, dokler pa Slovenci ne bomo nič videli, kar bi nas s hrvatsko narodno stranko v dotik dovelo, ostanejo naše simpatije v tabornu hrvatske narodne opozicije, ki v svojem programu tudi nas objema. Poleg našega mnenja je hrv. narod. stranka z revizijo nagodbe svoj alfa in svoj omega izrekla. O kamenela je, nemogoča niti naprej niti nazaj. Hrvatska narodna stranka treba svežne, presne krvi, če hoče zopet oživeti, in za akcijo, kakoršna je čaka leta 1877. zmožna biti. Svežost in presnost pa more samo iz strauke narodne opozicije v sebe srkniti, in zato ne bi bilo

blaženi smeh, ko ga je tu na tisoče zbranega ljudstva spoštljivo pozdravljalo, kar se je imel pisec teh vrst priliko sam prepričati. V poletnem in jesenskem času je rezidiriral v svojem gradu v Ploškovicih ali pa v Zakupeh. V poslednjem času je vedno dremal in bil uže za vnanji svet neobčutljiv. Avdi-jence nij dajal. Vsled tega so mu Opavci neko adresu poslali kar po pošti, ker ga nijso hoteli nadlegovati osobno.

Ker je bil cesar Ferdinand I. poslednji kronani kralj češki Ferdinand V. žaluje cela zemlja češka po vsej pravici, dokaz, da je 60.000 ljudij samo z dežele prišlo kropit umrlega kralja, ko je na mrtvaškem odru ležal. Nad gomilo njegovo žalujejo pak tudi vsi drugi narodi avstrijski od Karpatov in Kerkonoških gora do boke kotorske, ter se strinjajo v molitvi: „Daj mu oče nad nami sveti mir, kakor ga je ljubil tu na zemlji do poslednjega izdiha!“ S.

napačno, če bi se mej tema dvema stran-kama, kakor na Oggerskem mej Deakovci in Tiszovci, fuzija naredila.

Domače stvari.

— (Ugovorna obravnava „Slovenskega Naroda.“) V sredo je imel urednik „Slov. Naroda“ pred ljubljansko deželno sodnijo obravnavanje vsled svojega ugovora zoper konfiskacijo tega lista št. 112, dopis „izpod Nanosa,“ ki govori za kmetski stan. Sodišče je bilo sestavljeno: dež. sod. svetovalec Leitmeier, predsednik, d. svetovalec Gariboldi in Pesjak, votanta, dr. Petritsch, zapisnikar. — Zapisnikar prebere razloge, iz katerih je sodnija omenjeni članek konfiscirala, češ, da se v črnih barvah risa stanje kmetskega stanū, na drugej strani pak kaže na lahko stanje uradnikov in tako ljudstvo na njih „šunta,“ očita se uradnikom, da od davka živē, šunta se na finančne urade. — Urednik „Slovenskega Naroda,“ J. Jurčič, ugovarja, da vsega tega, kar se v sodnijskih razlogih navaja, v članku nij, ampak se samovoljno suponira in napačno vklada. Kmetstvo stanje se ne more z družimi barvami risati, kakor s črnimi, ker je res žalostno. To, kar se v članku pripoveduje, je sama resnica. Ne jednega kmeta v vsej deželi ne dobite, ki bi tega članka ne potrdil. Če konfiscirate ta članek, morali bi vse kmete na Slovenskem konfiscirati, ker vsi enako mislijo. O članku samem obširnejše urednik neče govoriti, ker je čul, da državno pravdnštvo namerava tudi subjektivno tožiti ga, in torej, če je res, pride stvar in zagovor še pred porotnike. Ugovor nij zato vložil, ker bi bil upal vspeha, vendar nekoliko upanja morda še sme imeti, da bodo gospodje sodniki, ki so na ustavo prisegli, imeli pred očmi čl. 13. drž. osnovnih postav, o občnih pravicah državljanov, ki zagotavlja, da si sme vsak z besedo in pismom svoje mnenje izraziti, in ovrgli konfiskacijo. Državni pravdnik, dež. sod. svetovalec Kočevar, obširno govori za krivost članka, ki po njegovej misli ščuje na uradnike. On pravi, da posebno v zadnjem času ima vsa slovenska žurnalistika, in posebuo „Slovenski Narod,“ namen in cilj, uničiti veljavo gosposk, uradnikov itd. V tem članku se na vse uradnike ščuje. Na konci pa z besedo „sila kola lomi“ še celō k uporū šunta. Svoboda tiska se ne sme jemati materijalno, nego formalno, po postavi. Sicer pa se mi zdi, da nij res, da bi tiskovne svobode ne bilo, kakor urednik „Slovenskega Naroda“ in zagovornik tega članka pravi; pri prebiranju časnikov vidimo, da je veliko tiskovne svobode. Le pisati se mora, kakor se spodobi. Kritika je potrebna, ali mora biti pravična. Pri resnici se mora ostati. Kdor pa strastno piše, kdor strast širi, tak pisatelj ščuje in ne zasluži tiskovne svobode. V tem obziru slovenska žurnalistika, Pavlihi enako vejo žaga, na katerej sedi. — Urednik Jurčič replira na nekatere nazore državnega pravdnika. Odločno odbija njegovo krivičenje, da bi slovensko novinarstvo, posebno pa „Slovenski Narod,“ imel namen in cilj, veljavo uradnikov podkopavati. Ako državni pravdnik naglašā posebno zadnje čase, ima pač v mislih one tudi v deželnem zboru omenjane volitve, pri katerih so nižji in višji

uradniki postavne določbe z nogami teptali, nevedne ljudi goljufali in se je vsled tega v „Slov. Narodu“ mnogo o njih pisalo. A to je bila vse resnica, saj sem več kot tridesetkrat rekel v svojem listu, da sleparije pred porotniki dokažem s 100 do 500 pričami. Na vse uradnike se nij nikoli ščuvalo; da pa ljudstvo tacih uradnikov ne more ljubiti in ne lepo o njih pisati in govoriti, ki ga pri volitvah varajo, to je naravno. — Če državni pravdnik poklada v stavek: „sila kola lomi,“ s katerim konfiscirani članek končuje, tak pomen, kakor da bi se s tem slovenski kmetje na upor ščuvali, moram ugovarjati, da je tako razlaganje onega stavka napačno in posiljeno. Pregovor „sila kola lomi“ ima mnogo pomenov, in tukaj, kjer kmetski pisatelj toži o težavah svojega stanū, se lahko interpretira s pomenom: „če bo tako dalje šlo, poginemo,“ ali v tem smislu drugače. Nazori o svobodi tiska, kakor jih je državni pravdnik razvil, so pač izvirni. Ako pa on pravi, da pri prebiranju časnikov vidimo, da je še mnogo tiskovne svobode, moram pritrditi, da je to res, vendar samo pri prebiranju nemških časnikov, le ti smejo pisati, kar hočejo; slovenski časniki imajo le svobodo konfisciranja. Nadalje mi priporoča državni pravdnik, pisati, „kakor se spodobi.“ Nazori o tej „spodobnosti“ so individualni, in ko bi jaz pisal za „Slov. Nar.“ tako, kakor c. kr. državno pravdnštvo meni, da se „spodobi,“ ne imel bi list nobenega naročnika izmej sedanjih, družih pa tudi ne, torej bi ga ne bilo. Državni pravdnik priznava, da je kritika javnih, torej tudi vladnih stvari potrebna. Ali, kakor on to razumeje, bi morala žurnalistika vedno v „svitlih barvah“ kritizirati, tudi ono, kar je črno. To pa nij nobena kritika. Na koncu vseh udarcev, katere mi je kakor slovenskemu novinarju c. kr. državni pravdnik dajal, je tudi „strast“, katero mi v naglavni greh šteje. To je pa napačna doktrina. Strast nij greh, nego krepost. Kdor nema strasti, ta nema ljubezni, kdor za svoje sveto prepričanje ne more strasten postati, ta tudi ne ljubi stvari, za katero je poklican delati. V tem smislu jaz rad priznam, da sem strasten in kljub očitanju drž. pravdnika si to na čast štejem.

Razumeje se, da je bila po končanej obravnavi navzlic vsemu ugovarjanju konfiskacija ipak potrjena. Kaj drugega ugovarjalec tudi nij pričakoval. — Dodajemo še to, da je pred začetkom ugovora, urednik tega lista, sklicevaje se na §. 163. k. p. zanikaval zakonitost sodišča, ker zapisnikar, dr. Petrič nij zmožen slovenskega jezika, v katerem se obravnava. A i to brez uspeha.

— (G. Pernišek,) bivši podučitelj v Ljutomeru, vrl narodnjak, ki je tudi naš prostovoljni sodelavec bil, naredil je 7. t. m. v Zagrebu v hrvatskem jeziku izpit za narodne šole na Hrvatskem, kjer boe odslej kot učitelj sodeloval. Da si tako izvrstno moč neradi pogrešamo v slovenskej domovini, kjer značajnih narodnih učiteljev manjka, veseli nas, da se je izselil vsaj mej brate, a ne mej Nemce, kakor drugi neki.

— (Toča.) Vtorek 6. julija po pōlu dne se je toča vsula na vzhodaji strani Pohorja pri Slivnici in Hočah in zelo pobila. Tudi od Spielfelda črez Arnož do Ivnice je toča tisti dan veliko škode napra-

vila. Po noči 6. julija pa je potolkla v Laporjah in Hočnici pri Slov. Bistrici.

— (G. dr. Jan. Šlander,) vsega zdravilstva doktor, se je kakor praktični zdravnik v Slovenske Bistrici naselil.

— (G. dr. Bergman,) vsega zdravilstva doktor, naseljuje se v Žavci na mestu g. dr. Sadnika, kateri gre v Ptuj.

Poslano.

Dopis iz Cerknice v „Slov. Narodu“ št. 147. od 2. julija t. l. je naredil tu tako razburjenost in pozornost, da sem namenjen tu nekoliko to zadevo pojasniti, ker se stvar mene kot pri krstu stoječega, največ tika.

Stvar se je godila sledeče: Ko sem z g. botro in otrokom prišel v drugo v cerkev, pošlje g. dekan cerkovnika po mene, naj pridem v zakristijo, ker bi rad govoril z menoj nekoliko besedij. Kaj posebnega ne sluteč, grem v zakristijo, ter dobim g. dekana samega. Tu mi naenkrat pravi to le: „Kaplan g. Erker mi je pripovedal, da Vi ne verujete v papežovo nezmotljivost. Torej Vas prosim, povedite mi je li to res?“ To vprašanje bilo je tako nepričakovano, da sem stal na mestu ves osupnen. Na to odgovorim: „Mislim g. dekan, da nijsem tu pri izpovedi, ter naznanjam, da nijsem na to pripravljen; sploh če me pa tako vprašate, Vam odgovorjam, da ne verujem v papežovo nezmotnost, ker mislim, da je taci ljudij jako malo na svetu.“ — „Potem pa“ — pravi g. dekan, — „ne spadate več v katoliško cerkev, ter Vask predstoječemu krstu ne smem pustiti za botra.“ — Na te besede, se g. dekanu poklonim, ter odidem z g. botro in babico.

V pojasnjenje moram to le še naknadno omeniti. Najprvo omenjam, da v nezmotnost papežovo v tej obliki in smislu, kakor me je g. dekan vprašal, ne verujem niti jaz niti on sam, da celo papež ne. Ko bi bil g. dekan mene vprašal, verujem li v papežovo nezmotnost v tem smislu in tej obliki kakor jo je postavil cerkveni zbor v Rimu za dogmo, bilo bi vprašanje vse drugačno a tu nij mesto, to ne stavljen vprašanje odgovorjati. Na ta način pa, kakor mi je g. dekan kar stavljal vprašanje, ne bi bil odgovoril nihče drugače, celo pater Beks ne.

Kar se pa tiče denunciacije prepobožnega g. kaplana Erkerja, moram še celo dogodbico z sledečim pojasniti.

Nečega dne sva sedela z omenjenim kaplanom v krčmi pri steklenici piva pogovarjaje se prav po domače, kar preideva v pogovoru na vprašanje o papeževi nezmotnosti, ter rečem: „Nemogoče je trditi, da se papeži celo pri njihovih sklepanjih v kardinalskem zboru in ex cathedra, nijso nikoli motili, in da bi ne bili ravnali zoper obseg in smisel svojih papežskih ukazov, ter slednjih ne preklicali. Tu le en izgled izmed mnogih:

Papež Klement XIV. je v svojem pismu „Dominus ac redemptor noster . . . dne 21. julija 1773 ukazal, odpraviti za vse veke red jezuitov, ter se je isto tako tudi zgodilo po celem svetu. V tem papeževem ukazu so natančno omenjeni uzroki, ki so napotili papeža k temu koraku. Papež Pius VII. je pa z pismom: „Solicitude omnium“ od 7. avgusta 1814 ta red zopet obnovil. Jasno je torej kakor beli dan, da se je motil ali Klement, ki je red odpravil za vselej, ali pa Pius, ki ga je zopet vpeljal.“

Pri teh besedah, vidno nij bilo pobožnemu g. Erkerju kaj prijetno, ter je rekel častitljivo, da nij navajen v krčmi pogovarjati se o taci svetih rečeh, torej se nijsva več zmenila o tej zadevi. Vrh tega pa mislim, vsled citiranega historičnega dogodjaja, da se vprašanja, če verujem v papežovo nezmotnost v smislu slednje proglašene dogma ali ne, niti dotaknil nijsem. Vendar me je pobožni g. kaplan Erker pozneje ova-

dil g. dekanu, češ, da ne verujem v dogmo poslednjega cerkvenega zbora in da ne smem biti pripuščen k cerkvenim obredom, kar je naš dobri in pobožni, ali nekoliko odvisni g. dekan tudi za dobro izpoznal, ter tako tudi slednje storil, pri tem pa tako nespametno postopal in tako nespretno stavljal svoja vprašanja, da mora sam izpredeti svojo brez-taktnost, ter pri le nekolikem premišljevanji priznati: najverniši katoličan bi ne bil drugače mogel odgovoriti. Ako bi pa še sedaj tega ne izprevidel, mu tu javljam, da pri cerkvenem zboru v Rimu bi ne bil kot dogma postavil se odstavek: papež je sploh nezmotljiv!

V Cerknici 4. julija 1875.

Adolf Obreza.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicini in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, in na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabost in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledično in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbellja, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle-stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj. Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v skalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenji v obistih in mehurji, trganju v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vrtnih in pranih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in član mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stana odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 79.810. Gospodovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenji.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

Št. 75.877. Flor. Köllnerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tišanji v prsih.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Št. 75.928. Barona Sigmo 10 letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalesscière je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehaših pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.,

— Revalesscière-Biscuiten v pušicah 4 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu na 120 tas 10 gold., na 288 tas 20 gold., — na 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 3, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lomži Ludvig Müller, v Mariboru M. Merič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čerovcih pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerjakihi trgovcihi; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah kakor v pisnih ali novčanih.

Evropa.

7. julija:

Evropa: Brili iz Elberfelda. — Princ iz Gradca. — Dolar iz Litije. — Gatinger iz Steyra. — Schweiger iz Dunaja.

Pravoslavni: Langer iz Gradca. — Müller iz Trsta. — Svak iz Gorice. — Wagonik iz Litije. — Murgelj iz Lašja.

Pri Malič: Dör iz Dunaja. — Wehrhan iz Celja. — Reichenbach iz Dunaja. — Baurneat iz Reke. — Fröhlich iz Dunaja. — Onderka iz Idrije. Glas iz Dunaja. — Goslet iz Trbovlja. — Pipka iz Dunaja.

8. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovetih	71 gld.	—
Enotni drž. dolg v srebru	73	10
1360 drž. posojilo	112	70
Akcije narodne banke	939	—
Kreditne akcije	221	75
London	111	35
Napol.	8	88
C. k. cekini	5	24
Srebro	100	35

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske specialitete

Gabriel Piccolija,

lekarja v Ljubljani, na dunajske cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zoboból in ustne bolezni, zoper gnjilobo in mahanje zob, zoper differitis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Kedar ga enkrat poskusim, dal mu bode gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodiseče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdlincev pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človestvu, pri vsih notranjih in vnanjih prisadih, zoper večino boleznij, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Elikzir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni liker. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème. je posebno izborno sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, njezna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepoticjem in lepoticnim sredstvom, katera so često škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajzevi pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvirno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajoč se pošto proti poštneemu povzetju. (132—53)